

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700592545280/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

hageligheden her i Syden, at Folket er saa taknemligt eller forstaaer at vise Taknemligheden paa en smuk Maade. Folket her har ogsaa mere Ærefrygt end i Norden, troer jeg, og det er en stor Ulykke, naar de Fattige og lavere Stillede ikke føle Ærefrygt. Vi Andre kunde jo ikke leve uden Ærefrygt. Hvor høit man end er stillet, finder man enten i Livet eller i Literaturen eller Kunsten eller Historien Personligheder, man seer op til, og som hjælpe til at styrke En i gode Forsætter og blive ligesom en Del af Ens Samvittighed. Hvorfor skal da det lavere Folk, der ikke paa samme Maade kan vælge sig Idealer, ikke vænnes til at see med Ærefrygt paa de høiere Stænder?»

«Oh, Fru Baronesse, hvilken Aristokrat De er! Hvordan kan De vente, at der i vor demokratiske Tid skal blive Plads for saadanne Anskuelser?»

«Jo, ganske simpelt,» vedblev hun med blussende Kinder, »derved, at vi indgyde Ærefrygt.»

Det Ord forandrede for mig hele Samtalen. Jeg havde hidtil lyttet som en Elsker, henrykt over at kunne uforstyrret høre hendes Stemme, og kun betragtet de blide Ord som naturligt Accompagnement til den delige Lyd. Men det sidste Ord var saa stort, at det ligesom jog min Forelskelse bort som ikke værdig nok, ikke ærefrygtsfuld nok, og satte en ny og større istedenfor, uagtet jeg faa Secunder i Forveien vilde have anseet det for umuligt, at jeg kunde elske hende høiere.

Jeg kunde ikke sige Andet end det dumme eller tankeløse: «Ja, men, hvordan?»

«Jeg troer ikke, at det er saa vanskeligt. Hvordan det end gaaer, saa have de, der ere formuende og bære et fornemt Navn, et stort Privilegium. De behøve kun at gjøre ganske Lidt, uforholdsmæssig meget Mindre end en simpel, uformuende Mand, for at man skal paaskjønne dem og see op til dem. Omendskjønt Rigdommen efter Naturens Orden medfører store Pligter, ere de Fattige blevne saa vænnede til at see de Rige kun have Rettigheder, at man blot behøver at gjøre sin simple Pligt, for at det skal tage sig ud som noget Usædvanligt. Det er dog virkelig sandt! En rig Dame behøver kun at vise menneskelig Følelse overfor et Par Børn og en Hund, saa priser man hende som en Engel. Det er jo en mærkværdig stor Magt, og den maa kunne anvendes over hele Verden. Baron Panin har et betydeligt Gods. Hvad kunde ikke udrettes der, hvis vi vare hjemme, ved at gaae Folk lidt tilhaande, gve dem Sands for Sparsommelighed, vække deres